

[Poul Hansen (Kalundborg).]

højere end i fjor, endog således, at det lå gunstigst for den del af industrien, der fremstiller produktionsmidler, og hvortil størstedelen af eksportindustrien hører. Hertil kommer så det forhold, som ofte er nævnt, at landbrugets besætninger, svinebestanden, er forøget meget væsentligt.

Jeg kan ikke se rettere, end at disse forhold tilsammen må betyde, at der er frembragt ikke alene en større mængde forbrugsgoder, men også en større mængde varige værdier, så at nedgangen i valutabelholdningen ikke er udtryk for en tilsvarende statusferringelse. Noget andet er så, at den almindelige indkomststigning har ført til en forholdsvis for stærk stigning i forbruget; den samlede opsparing har ikke haft det omfang, den burde have.

Dette forhold springer dog ikke i øjnene, hvis man ser på indførslen for de første 6 måneder i år og prøver at finde ud af, til hvilke udenlandske varer vi har brugt flere penge end i fjor. Der er nok stigninger for mere udprægede forbrugsvarer som kaffe, tobak, papir o. s. v., men stigningerne er ret begrænsede. Af egentlige færdigvarer møder kun transportmidlerne, d. v. s. bilerne, med en væsentlig stigning, nemlig tæt ved 70 mill. kr. Ellers er det råvarerne, der tegner sig for de store tal, metaller således 77 mill. kr., og især bemærker man, som det også blev nævnt af den højtærede finansminister, at korn og foderstoffer viser en importstigning, der for første halvår var 264 mill. kr., en stigning, der som bekendt er fortsat i juli og august. Vi ved, at denne stærke indførsel hænger sammen med, at høsten i fjor ikke var så værdifuld, som vi troede, men også med de ugunstige vejrforhold i år. For en ordens skyld nævner jeg, at begge forhold naturligvis ville have gjort sig gældende, uanset hvilken regering vi havde her i landet. Netop den store import af foderstoffer og den stærke vækst i svinebestanden minder os iøvrigt om et forhold, som vel er værd at have i erindring: det er det i og for sig selvfølgelig, at jo større foderstofindførsel landbruget har brug for, desto mindre bliver det valutaoverskud, erhvervet indtjener.

Min hensigt med disse betragtninger har ikke været at ville bortforklare alvoren ved den valutastilling, vi står i, og slet ikke

alvoren i den stilling, vi må regne med, hvis der ikke gribes ind; men overfor den megen tale om katastrofe synes jeg det er rimeligt i al stilfærdighed at tegne disse streger med ind i det samlede billede. Landet kan ikke sammenlignes med en mand, der er insolvent, men med en, der har disponeret over sin bankbeholdning og en del af sin kassekredit til at udbygge sin virksomhed, til at indrette et tiltrængt værelse til en voksen søn eller datter og også til at udvide sit daglige forbrug. Hvis der ikke sker en ændring på dette sidste område, er der fare for, at resten af kassekreditte ryger, inden udbygningen af virksomheden begynder at give øget fortjeneste.

Før jeg siger mere herom, må jeg gøre endnu et par bemærkninger om den forenkede agitation, der går på melodien: der var 400 mill. kr. i valutakassen, da den nuværende regering trådte til, nu er der 100 mill. kr. i underskud, altså er det regeringen Hedtofts skyld. Det er en melodi og en agitation, der er så enkel, at det næsten er mistænkeligt. Jeg har allerede nævnt det store valutaforbrug til foderstofferne, og det ville vi have haft under enhver regering. Dernæst har jeg forstået, at der ligger et langtidspres på valutareserven, som kan føres tilbage til den finans- og pengepolitiske lempelse i 1952—53. Socialdemokratiet er ikke uden ansvar for denne lempelse, det skal erkendes, men det er de tidligere regeringspartier heller ikke. Sidste efterår var det ydermere en almindelig holdning, at man ville stille sig afventende. Jeg husker fra efterårets og vinterens økonomiske debatter herinde, at man fra alle sider omtalte risikoen for en nedgang i konjunkturerne i Amerika, og hvad følgen deraf kunne blive for os. Det var vel ikke uden forbindelse med denne holdning, at nationalbanken i september fandt det forsvarligt at nedsætte diskontoen, hvilket jo også var en tilskyndelse til stærkere aktivitet.

Imidlertid fik vi en udpræget højkonjunktur i Vesteuropa, og hertil føjede sig indkomststigningerne fra i foråret her i landet. Her må der retfærdigvis gøres opmærksom på, at den højtærede finansminister advarede imod en del af disse indkomststigninger, nemlig dem, der hidrørte fra skattelettelserne, som blev vedtaget i